

Elemzés a béren kívüli juttatások átalakítását szolgáló kormányjavaslatról

A parlament előtt lévő személyi jövedelemadó módosítás jelentősen leszűkíti a munkáltatók által kedvezményesen adható béren kívüli juttatások körét. A módosítások mögött az a logika húzódik meg, amellyel elvileg egyet lehet érteni, hogy a legjobb megoldás a munkabér megemelése, amelyet a munkavállaló saját szükségleteinek megfelelően költhet el.

A helyzet azonban nem ilyen egyértelmű, mivel az adókedvezmények rendszerén keresztül az állam fontos társadalompolitikai célok megvalósulását segíti elő. Jelen esetben a megszüntetett kedvezmények döntő része ebbe a kategóriába tartozik. Ebből a nézőpontból vizsgálva a változtatási javaslatot a leg súlyosabb kérdés a lakhatási támogatások megszüntetése.

Megszűnik a lakáscélú munkáltatói támogatás adómentessége. Ez a juttatás lakás építésére, vásárlására, korszerűsítésére nyújtott lehetőséget, a bekerülési költség maximum 30 százalékáig, összességében 5 millió forintos határig. Látható, hogy ez olyan jelentős segítséget jelentett az igénybevevőknek, amelynek kiesése nem pótolható. Az egyén érdekén kívül ez a támogatási forma munkaerőpiaci és gazdasági szempontból is hasznos volt, mivel elősegítette a munkavállalók hosszú távú megtartását. Nem elhanyagolható az a tény sem, hogy az intézkedés fehéritette a gazdaságot is, mivel a juttatást csak hitelintézeteken keresztül lehetett igénybe venni.

Ugyanígy, a megszüntetésre ítélet kategóriába került a nemrég bevezetett mobilitási célú lakhatási támogatás (albérlet). Ez a támogatási forma azt a közismert problémát próbálta kezelni, hogy az országon belül nagyon eltérőek a lakásárak és az albérleti lehetőségek. Sok esetben emiatt nem tudnak a fejletlenebb régiókból a munkavállalók az ország fejlettebb régióiba költözni, és az ott lévő munkaerőhiányt enyhíteni. A támogatás az első öt évben csökkenő mértékű (a minimálbér 60-40-20 százaléka) segítséget adott a lakóhely-változtatáshoz. Ma még a bevezetés időszakához képest is nagyobb a munkaerőhiány, ezért semmi nem indokolja ennek a lehetőségnek a megszüntetését, inkább egyszerűsítésre szorul a rendszer.

Munkaerőpiaci célokat is szolgált a diákhitel törlesztés támogatása, amely egyben elősegítette diplomás munkavállalók egzisztenciateremtését is. A minimálbér 20 százalékáig adható adómentes juttatás jó eszköz a fiatalok munkahelyi kötődésének erősítésére.

Nem indokolt a kockázati-, élet-, baleset-, és betegbiztosítás díjának a munkáltató által adható (havonta a minimálbér 30 százalékáig terjedő) adómentes lehetőségének megszüntetése sem. Ez is olyan elem, amely elősegítette, a munkavállalók hosszú távú megtartását. A hosszú távú öngondoskodás olyan cél, amelyet feltétlenül támogatni kellene, így csökkenteni kell az önkéntes nyugdíjpénztári és egészségpénztári befizetésekre rakódó terheket.

A kulturális szolgáltatásra szóló belépő (évi maximum 50 ezer forint) sok olyan munkavállaló számára tette lehetővé ezeknek a szolgáltatásoknak az igénybevételét, akik ezt egyébként nem teheték volna meg.

Látható, hogy a fent felsorolt támogatási lehetőségek egyszerre szolgálták a munkaerőpiaci célokat, és támogatták a gazdaság fehéritését is. Van olyan változtatás is, mely egy eleve rossz

döntést korrigál, ilyen a 100 ezer forintos juttatás eltörlése. Pozitívumnak tekinthető, hogy a Széchenyi kártya évi 450 ezer forintig egyedülként megmaradt kedvezményesen adható béren kívüli juttatásnak. Érthetetlen viszont, hogy a közszférában változatlanul fennmarad a 200 ezer forintos korlátozás.

Összefoglalva az eddigieket, a kérdés messze túlmutat az egyszerű adópolitikai szempontokon, emiatt - a hosszú távú hatásokat is figyelembe véve - elengedhetetlen a szociális partnerekkel történő konzultáció, és az előterjesztés módosítása.

Horváth Lajos